

ZÁKLADNÍ INFORMACE KE MZDOVÉ AGENDĚ

Římskokatolické farnosti a kapituly (dále jen zaměstnavatel) mohou k zajištění své činnosti uzavírat s fyzickými osobami (dále jen zaměstnanci) **podle zákoníku práce tyto pracovněprávní vztahy:**

- **pracovní poměr** – vzniká pracovní smlouvou, délka stanovené týdenní pracovní doby může činit nejvýše 40 hodin týdně.
- **dohoda o provedení práce** – je možno ji uzavřít nejvýše na 300 hodin v kalendářním roce mezi jedním zaměstnavatelem a jedním zaměstnancem.
- **dohoda o pracovní činnosti** – je možno ji uzavřít na výkon práce nepřekračující v průměru polovinu stanovené týdenní pracovní doby, tedy 20 hodin týdně

Všechny pracovněprávní vztahy je nutno uzavřít písemně.

DPP i DPČ zrušení právního vztahu § 77 odst. 4 zákona č. 262/2006 Sb. zákoník práce

Povinnosti zaměstnavatele při vzniku prvního pracovněprávního vztahu:

Zaměstnavatel se při vzniku prvního pracovněprávního vztahu zaregistruje:

- u příslušného územního pracoviště finančního úřadu jako plátce daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a daně z příjmů vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně,
- přihlásí se u Kooperativy, pojišťovny, a. s., nebo České pojišťovny k placení zákonného pojištění odpovědnosti za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání. ¹ⁱ
- pokud zaměstnanci vznikne účast na nemocenském pojištěníⁱⁱ², zaměstnavatel se zaregistruje jako plátce sociálního pojistného u pobočky České správy sociálního zabezpečení,
- pokud vznikne povinnost odvádět za zaměstnance zdravotní pojistnéⁱⁱⁱ³, zaměstnavatel se zaregistruje u pobočky zdravotní pojišťovny, u které je zaměstnanec pojištěn.

U České správy sociálního zabezpečení a příslušné zdravotní pojišťovny se zaměstnavatel zaregistruje při zaměstnání prvního zaměstnance. Těmto institucím oznamuje i nástup a výstup (začátek a ukončení práce) každého zaměstnance. Měsíčně předává přehledy o vyměřovacích základech a placeném pojistném. Po skončení kalendářního roku podává vyúčtování daní, provádí roční zúčtování daně, vystavuje a předává evidenční listy důchodového pojištění apod. Další povinnosti zaměstnavateli vznikají po ukončení pracovněprávního vztahu, např. vystavení potvrzení o zaměstnání, příp. potvrzení pro úřad práce, potvrzení o zdanitelných příjmech.

Doporučení:

Uzavírání dohod^{iv4} o provedení práce je finančně i administrativně nejméně náročnou formou pracovněprávního vztahu. V průměru tedy může zaměstnanec pro zaměstnavatele na základě dohody o provedení práce konat 25 hodin měsíčně (maximálně 300 hodin za rok). Výše odměny za jednu hodinu práce by neměla překračovat obvyklý rámec, vždy musí dosahovat alespoň úrovně minimální mzdy. Od 1.1.2022 je minimální mzda 96,40 Kč za hodinu práce. Pokud je zúčtovaná a vyplacená odměna vyplývající z dohody o provedení práce v daném kalendářním měsíci nejvýše 10 000 Kč. Zaměstnavatel z této odměny neodvádí sociální a zdravotní pojistné. Z každé zúčtované a vyplacené odměny v daném kalendářním měsíci musí zaměstnavatel strhnout a odvést daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti případně srážkovou daň viz. bod 4.

Závěr:

Oblast pracovněprávních vztahů a mzdového účetnictví je ošetřena velkým množstvím předpisů. V praxi se vyskytuje velmi mnoho kombinací různých možností a povinností. Při zaměstnávání osob je vhodná konzultace se zkušenou mzdovou účetní. Údaje vychází z legislativy platné ke dni 1.1.2022.

ⁱ 1 Povinnost platit zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele se týká i zaměstnavatelů, kteří mají pouze zaměstnance na základě dohody o provedení práce. Právní úprava je obsažena ve vyhlášce Ministerstva financí 125/1993 Sb., kterou se stanoví podmínky a sazby zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání.

ⁱⁱ 2 Zaměstnanci vznikne účast na nemocenském pojištění (zjednodušeno) – u pracovního poměru na základě pracovní smlouvy se sjednanou mzdou alespoň 3 500 Kč za měsíc – u DPP se zúčtovanou odměnou vyšší než 10 000 Kč za měsíc – u DPČ se sjednanou odměnou alespoň 3 500 Kč za měsíc. Pokud zaměstnanci vznikne účast na nemocenském pojištění, odvádí se sociální pojištění (nemocenské pojištění, důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti), a to tak, že zaměstnanci se strhává 6,5 % a zaměstnavatel přidává dalších 24,8 %

ⁱⁱⁱ 3 Za zaměstnance je nutno odvádět zdravotní pojistné (zjednodušeno) – u pracovního poměru na základě pracovní smlouvy vždy bez ohledu na výši mzdy – u DPP se zúčtovanou odměnou vyšší než 10 000 Kč za měsíc – u DPČ se sjednanou odměnou alespoň 3 500 Kč za měsíc. Pokud vznikne povinnost odvádět zdravotní pojištění, zaměstnanci se strhává 4,5 % a zaměstnavatel přidává dalších 9 %.

^{iv} 4 Při příjmu plynoucím na základě DPP, který nepřesahuje 10 000 Kč hrubé mzdy, poplatník nepodepsal prohlášení, se příjem zdaňuje srážkou daní podle zvláštní sazby daně i příjem zdaněný touto srážkovou daní je možné zahrnout do ročního zúčtování případně do příznání k dani; sražená daň se započte s jeho celkovou daňovou povinností. Pokud poplatník podepsal prohlášení, je odvedena zálohová daň a možnost uplatnění případných slev na dani. Sazba daně srážkové i zálohové je 15 %.

Při příjmu plynoucím na základě pracovní smlouvy se příjem vždy zdaňuje zálohovou daní. Příjem plynoucí z DPČ, (s výjimkou DPČ nižší 3 500 Kč, poplatník nepodepsal prohlášení, kdy je příjem zdaňován srážkovou daní) je příjem zdaňován zálohovou daní. Zaměstnanec může podpisem prohlášení poplatníka uplatnit nárok na slevy na dani, pokud mu na ně vzniká nárok a pokud prokáže všechny skutečnosti nutné pro příznání těchto slev.

Jen velmi zjednodušeně zmíním **zaměstnání malého rozsahu**, Pojem zaměstnání malého rozsahu se úzce váže na **odvod sociálního pojištění**. Jde o typ pracovního úvazku, kdy příjem je nižší než 3500 Kč měsíčně. ZMR, je zaměstnání, kdy z pracovní smlouvy (HPP, DPČ) je jednoznačně patrné, že sjednaná odměna je nižší než 3 500 Kč.

Příklady výpočtů zdanění DPP do 10.000 Kč - zaměstnavatel neodvádí sociální a zdravotní pojištění

Příklad 1.

Odměna za práce konané na základě DPP byla stanovena na 10 000 Kč měsíčně (bez podepsání prohlášení - uplatnění slevy na daň).

Odměna (hrubá mzda) 10 000 Kč

Daň ze mzdy 15 % 1 500 Kč

Čistá mzda 8 500 Kč

Rekapitulace: Zaměstnavatel vyplatí zaměstnanci 8 500 Kč

Zaměstnavatel odvede finančnímu úřadu 1 500 Kč

Příklad 2.

Odměna za práce konané na základě DPP byla stanovena na 10 000 Kč měsíčně (s uplatněním základní slevy na dani na poplatníka – pokud na ni má zaměstnanec nárok).

Odměna (hrubá mzda) 10 000 Kč

Daň ze mzdy 15 % 1 500 Kč

Zaměstnanec uplatňuje slevu 2 070 Kč

Čistá mzda 10 000 Kč

Rekapitulace: Zaměstnavatel vyplatí zaměstnanci 10 000 Kč

Zaměstnavatel odvede finančnímu úřadu 0 Kč

Práce konané na DPP, DPČ nebo zaměstnání malého rozsahu osobami, které nejsou státními pojištěnci (starobním důchodu, mateřská, rodičovská nebo student), nebo pokud osoby nemají další pracovní poměr, ze kterého je placeno zdravotní pojištění. Je třeba pamatovat na skutečnost, že zdravotní pojištění musí být placeno a to alespoň v minimální částce 1 971 Kč.(minimální mzda 16.200 * 13,5%)

Příklady výpočtů zdanění HPP a DPP nad 10.000 Kč - zaměstnavatel odvádí sociální a zdravotní pojištění

Výpočet čisté mzdy

Výpočet čisté mzdy **začínáme od hrubé mzdy**, do které jsou započítány všechny složky, tedy základní mzda, příplatky, odměny a náhrady, které náleží zaměstnanci za příslušný měsíc.

Částku zaokrouhlujeme na stovky nahoru.

Z tohoto základu daně vypočítáme **15% daň z příjmu** (zaokrouhlujeme na celé koruny). Výsledná částka je měsíční zálohou na daň z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti před odečtením daňových slev.

Od zálohy na daň lze **odečíst měsíční výši slev na dani**. Slevy na dani může uplatňovat zaměstnanec v pracovním poměru, kde má podepsané Prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků a osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ), které si je uplatní při podání daňového přiznání. Jsou to:

Sleva na poplatníka	30 840 Kč (měsíčně 2570 Kč)
Sleva na vyživovaného manžela	24 840 Kč (uplatňuje se ročně)
Sleva na vyživovaného manžela ZTP/P	49 680 Kč (měsíčně 4140 Kč)
Sleva pro invalidní důchod I. a II. stupně	2 520 Kč (měsíčně 210 Kč)
Sleva pro invalidní důchod III. Stupně	5 040 Kč (měsíčně 420 Kč)
Sleva pro držitele průkazu ZTP/P	16 140 Kč (měsíčně 1345 Kč)
Sleva pro studenta	4 020 Kč (měsíčně 335 Kč)
Daňové zvýhodnění na první dítě	15 204 Kč (měsíčně 1267 Kč)
Daňové zvýhodnění na druhé dítě	22 320 Kč (měsíčně 1860 Kč)
Daňové zvýhodnění na třetí a další dítě	27 840 Kč (měsíčně 2320 Kč)
Daňové zvýhodnění na dítě s průkazem ZTP/P	30 408 Kč (měsíčně 2534 Kč)
Daňové zvýhodnění na druhé dítě ZTP/P	44 640 Kč (měsíčně 3720 Kč)
Daňové zvýhodnění na třetí a další dítě ZTP/P	55 680 Kč (měsíčně 4640 Kč)
Sleva za umístění dítěte	maximálně 16200 Kč (uplatňuje se ročně)

Poznámky:

- *sleva na vyživovaného manžela při jeho příjmech do 68 000 Kč*
- *připomínáme, že v souvislosti s uplatněním slevy za invalidní důchod a slevy na držitele ZTP/P se změnil rozhodný okamžik vzniku nároku na slevu. Nárok na slevu vzniká už v okamžiku přiznání průkazu a nikoli až v okamžiku jeho vydání (platí i v případě slevy na vyživovanou manželku ZTP/P a slevy na dítě ZTP/P)*
- *sleva za umístění dítěte za rok 2022 činí maximálně 16 200 Kč*

Po uplatnění daňových slev získáme zálohu na daň, kterou měsíčně odvádí finančnímu úřadu za pracovníka zaměstnavatel (zaměstnavatel je v tomto případě plátce, ne poplatník).

Dále **vypočteme výši sociálního (6,5 % ze mzdy) a zdravotního pojištění (4,5 % ze mzdy)**, které platí zaměstnanec ze svého.

Nakonec **hrubou mzdu pak snížíme o zálohu na daň po odečtení slev a dále o sociální a zdravotní pojištění** zaměstnance. **Sleva na vyživovanou manželku a sleva za umístění dítěte** v předškolním zařízení se **uplatňuje jednorázově** po skončení zdaňovacího období. Stejně tak je možné po skončení roku snížit daňový základ o odčitatelné položky a nezdanitelné části daně za:

- *bezpłatná plnění (dary)*
- *platby na penzijní připojištění se státním příspěvkem nebo doplňkové penzijní spoření*
- *platby na životní pojištění*
- *zaplacené úroky z úvěru na bydlení*
- *zaplacené zkoušky ověřující další vzdělávání*
- *zaplacené členské příspěvky odborové organizaci*

Buď tyto položky za vás uplatní **zaměstnavatel v rámci ročního zúčtování daní**. Pak je nutné, abyste **do 15. února** od účtárny dodali všechny podklady potvrzující nárok na slevy a odčitatelné položky. Pokud to nestihnete nebo nemůžete požádat o zúčtování daní (např. souběžně 2 zaměstnavatelé, nebo jiné příjmy vyšší 6 tis.), uplatňujete výše zmíněné položky sami v daňovém přiznání.

Příklad:

DPP mzda, byla stanovena na 12 000 Kč za měsíc (**bez uplatnění slevy na daň**).

Zaměstnanec		Zaměstnavatel	
Mzda (hrubá)	12 000 Kč	Mzda (hrubá)	12 000 Kč
Sociální pojištění	6,5 % – 780 Kč	Sociální pojištění	24,8 % 2 976 Kč
Zdravotní pojištění	4,5 % – 540 Kč	Zdravotní pojištění	9 % 1 080 Kč
Daň 15 %	1 800 Kč		
Zaměstnanec neuplatňuje slevu	0 Kč		
Daň ze mzdy	- 1 800 Kč		
Čistá mzda	10.200 Kč		

Rekapitulace:

Zaměstnavatel vyplatí zaměstnanci	10.200 Kč
Zaměstnavatel odvede finančnímu úřadu	1 800 Kč
Zaměstnavatel odvede sociální pojištění (780 + 2 976)	3 756 Kč
Zaměstnavatel odvede zdravotní pojištění (540 + 1 080)	1 620 Kč
Celkové náklady zaměstnavatele na zaměstnance	17 376 Kč

Příklad:

Pan Novák v zaměstnání pobírá hrubou mzdu ve výši 30 000 korun měsíčně. Pan Novák má dvě malé děti, na které uplatňuje daňové zvýhodnění.

Hrubá mzda: 30 000 Kč

- 6,5 % sociální pojištění placené zaměstnancem (6,5 % ze 30 000 Kč)=1 950 Kč

- 4,5 % zdravotní pojištění placené zaměstnancem (4,5 % ze 30 000 Kč)= 1 350 Kč

Hrubá mzda: 30 000 Kč

+ 24,8 % sociální pojištění placené zaměstnavatelem 7 440 Kč

+ 9 % zdravotní pojištění placené zaměstnavatelem 2 700 Kč

Záloha na daň z příjmů před odečtením slev (15 % ze 30 000)= 4 500 Kč

- daňová sleva na poplatníka: 2 570 Kč

- daňové zvýhodnění na jedno dítě: 1 267 Kč

- daňové zvýhodnění na druhé dítě 1 860 Kč

Záloha na daň po odečtení slev: 0 (-1 197) Kč

Následně pokud pan Novák požádá o roční zúčtování daně ze závislé činnosti, mu vznikne přeplatek-daňový bonus, který mu bude vyplacen v březnové mzdě následujícího roku, v případě, že pan Novák má např. jiné příjmy a bude podávat přiznání k dani fyzických osob za příslušný rok, uplatní tento přeplatek na dani v rámci daňového přiznání.

Čistá mzda po odečtení zálohy na daň a pojistného:

$30\,000 - 1\,950 - 1\,350 = 26\,700$ Kč

Zpracovala: Bc, Bc Iva Šmaterová, Dis

Ekonomická agenda farností